

Till

Medlemmarna i Anläggningsforum

Rekommendation att implementera ”Klimatförbättringar i infrastrukturprojekt – Vägledning för planering och projektering”

Den kanske största utmaningen för samhället idag är att minska utsläppen av växthusgaser för att undvika en global uppvärmning med allt för stora konsekvenser för människor och vår planet. Målet är att vi senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären.

Klimatpåverkan från byggande, drift och underhåll av infrastruktur är betydande, men möjlig att påverka. Det finns en stor medvetenhet av hur produktion av olika material och byggprodukter genererar utsläpp av växthusgaser (CO₂e). Allt oftare deklarerar material och tjänster med ett CO₂e-mått via miljövarudeklarationer (EPD). Det är positivt men medför att fokus på åtgärder ofta förskjuts till byggskedet där allt blir tydligt när man räknar på materialval och mängder.

Syftet med detta projekt har varit att sammanställa en praktiskt användbar samling vägledande exempel för att åstadkomma minskningar av växthusgasutsläpp vid ny- och ombyggnation. Projektmålen har varit att:

- konkretisera möjliga åtgärder i planering och projektering men som kan ha påverkan på alla skeden såsom lokaliseringssval, planering, detaljprojektering, drift och underhåll
- ta tillvara leverantörernas kunskap och erfarenheter i planering och projektering
- analysera och beskriva kostnadseffekter samt effekter på tekniska aspekter

Projektet har genomförts genom ett brett samarbete mellan ett flertal aktörer i branschen (Trafikverket, COWI, NCC, Peab, Skanska, SWECO, Svevia, Tyréns och WSP). Genom ett antal fallstudier, dvs genomförda projekt, har olika åtgärder beskrivits tillsammans med beräkningar av deras potentiella effekt på utsläppsminskningar, eventuella begränsningar samt bedömda kostnadseffekter. I rapporten finns en inbyggd matris där man kan gå in och klicka för att få råd och vägledning, men även en mer omfattande beskrivning i ”Läs mer”. Det kommer även att finnas möjlighet att skriva in egna förslag. Rapporten är publicerad på Anläggningsforums hemsida som publikation TRV 2020:095 samt hos SBUF.

Implementering

Alla parter förbinder sig att använda och sprida Vägledningen samt att bidra med nya åtgärder och nya fallstudier genom att använda förslagsfunktionen för att skicka in egna goda idéer och erfarenheter, både för att marknadsföra metoder och kompetens och för att få större genomslag för smarta lösningar, som bidrar till minskade växthusgasutsläpp.

Fortsatt arbete

Rapporten ska ses som ett första steg och det finns ett behov att utveckla ytterligare, men innan arbetet med att nästa steg påbörjas bör alla se till att den används som den nu är. Ett prioriterat område för en fortsättning är att definiera och utveckla formerna för en förvaltning av vägledningen. Om det går att få till en sådan regelbunden uppdatering ger det stora möjligheter till att sprida erfarenheter och successivt fylla på med goda exempel på ett interaktivt sätt bland branschens aktörer. Det bör också undersökas om den kan användas som bas för att ta fram en gemensam rekommendation inom Anläggningsforum kring hur branschen bör arbeta med klimatförbättringar. Utöver det finns även behov

av att mer ingående undersöka och definiera vad man kan betrakta som en specifik klimatförbättrings-åtgärd och vad som bör ses som normal "god projektering" i samband med uppföljning av mål och krav för klimatreduktioner.

Möjligheterna för branschaktörer att synas och marknadsföra sina bästa lösningar för klimatförbättringar genom att presentera dem som åtgärder i vägledningen bör tas till vara och utvecklas vidare. Rätt hanterat kan det bli en drivkraft för att sprida goda exempel och erfarenheter i branschen. För att underlätta detta bör ett mer tydligt standardformat för åtgärdsexempel utvecklas och gärna koppla till möjligheterna att använda examensarbeten som form för att utveckla åtgärdsbeskrivningar.

En fortsättning bör inkludera framtagande av fler åtgärdsexempel som t ex beläggningar, drift- och underhållsåtgärder, elektrifierade och autonoma fordon/arbetsmaskiner, nya tillsatsmedel i betong. En aktivitet i ett utvecklingsarbete kan vara att inkludera översättning till engelska samt former och förvaltning av en internationell version.

Stockholm 2020-05-13

Ali Sadeghi

Catharina Elmsäter-Svärd

Magnus Höij

Trafikverket

Byggföretagen

Innovationsföretagen

För mer information, se rapport "Klimatförbättringar i infrastrukturprojekt – Vägledning för planering och projektering" daterad 2020-03-20, publikation TRV 2020:095 och SBUF 13577.